
Ovaj svezak Vjesnika posvećen je Dr. Zdenku Vinskom, dugogodišnjem stručnjaku i znanstvenom savjetniku Arheološkog muzeja u povodu 65 godišnjice njegova života.

Rođen je u Zagrebu 1913. god., gdje je završio osnovnu i srednju školu. Studirao je od 1932—1937 na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beču, gdje je 1937. god. doktorirao. Doktorsku diplomu nostrificirao je 1938. god. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U Arheološkom muzeju u Zagrebu kao stručnjak-arheolog radio je neprekidno od 1945. god. do 1979. god., prvo kao kustos a zatim u znanstvenim zvanjima — naučnog suradnika (1951), višeg naučnog suradnika (1961) i znanstvenog savjetnika (1967). Od 1951—1953 god. vršio je dužnost direktora Arheološkog muzeja u Zagrebu.

Dr. Zdenko Vinski prvenstveno se bavio srednjevjekovnom arheologijom, a u mnogo manjoj mjeri prehistorijskom. Oformio je srednjevjekovnu zbirku muzeja, sustavno sredio njen depozitarij, a postavio je i nekoliko stalnih i povremenih izložaba. Vršio je niz terenskih istraživanja, među kojima se ističu dugogodišnja sistematska iskopavanja velike srednjevjekovne nekropole u Vukovaru (10.—12. st.) i nekropole iz razdoblja seobe naroda u Kninu (6. st.). U više navrata boravio je u inozemstvu u svrhu specijalizacije, a sudjelovao je i na mnogim znanstvenim skupovima i simpozijima međunarodnog i domaćeg karaktera: u ČSSR, Poljskoj, Austriji, Švicarskoj, SR Njemačkoj, Francuskoj, Italiji, Beogradu, Novom Sadu i dr. Održao je niz predavanja na znanstvenim kongresima od 1958. god. na dalje i to: Na V Međunarodnom kongresu za prehistorijsku i protohistorijsku arheologiju u Hamburgu, na VI Međunarodnom kongresu u Rimu, na VII Međunarodnom kongresu u Pragu, na I Međunarodnom kongresu za Slavensku arheologiju u Warszawi, na II Simpoziju za arheologiju Karpata u Krakovu, na jubilarnom Međunarodnom kolokviju »Kneževski grobovi ranog srednjeg vijeka u Evropi« u Mainzu i dr. (vidi Bibliografiju).

Paralelno s muzejskim stručnim i znanstvenim radom tekla je i njegova fakultetska karijera. Tako je 1954. god. habilitirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kao naslovni docent, a predavao je na istom fakultetu kao honorarni nastavnik, uz manje prekide, od 1951—1961. god. Od 1967—1971. god. bio je predavač za ranosrednjevjekovnu arheologiju Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani, gdje je 1969. god. postao honorarni redovni profesor. Nakon 1971. god. vršio je povremeno postdiplomsku nastavu (Ljubljana, Zadar). Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Göttingenu predavao je kao gost u ljetnom semestru 1963. god. kolegij: Izabrana poglavlja ranosrednjevjekovne arheologije Jugoistočne Evrope, sa seminarom i konzultacijama.

Dr. Zdenko Vinski bio je i član mnogih redakcija časopisa, Savjeta i Društava. Dopisni je član Njemačkog i Austrijskog arheološkog instituta.

Bogata znanstvena djelatnost Dr. Zdenka Vinskog bila je usmjerena prije svega na arheologiju ranog srednjeg vijeka iako je povremeno obrađivao i pojedine prehistorijske teme, što je jasno vidljivo iz njegove bibliografije.

Posebnu pažnju posvetio je problematici seobe naroda u Jugoistočnoj Evropi i kulturnom kontinuitetu, određivši dosad znanstveno nesagledani kasnoantički-

-barbarizirani kulturni i etnički stratum koji je dočekaio seobu Južnih Slavena (arheološki fundus 5—7. st.).

Druga znanstvena tematika s kojom se također intenzivno bavio je ranoslavenska, odnosno starohrvatska kulturna baština 8—10. st. Osobito je proučavao karolinški kulturni utjecaj u grobnoj ostavštini ranofeudalne hrvatske kneževine tj. u prijelaznom vremenu od kasnog 8. st. na 9. stoljeće, za kristijanizacije Hrvata.

Dugogodišnji i kontinuirani stručni i znanstveni rad Dr. Zdenka Vinskog u Arheološkom muzeju u Zagrebu, predstavlja bez sumnje, značajan doprinos arheološkoj znanosti u cjelini, a posebno na području arheologije ranog srednjeg vijeka.

Uredništvo

KATICA SIMONI

DR ZDENKO VINSKI — BIBLIOGRAFIJA ARHEOLOŠKIH
RADOVA OD 1940. DO 1980. GODINE

1. Glavni nosioci eurazijske nomadske umjetnosti, *Vjesnik hrv. arh. dr. n.s.* XVII/1936, Zagreb 1940, (prilog) str. 2—27 (sa si.).
2. Uz problematiku starog Irana i Kavkaza s osvrtom na podrijetlo Anta i Bijelih Hrvata, Zagreb 1940, str. 5—24.
3. Za potpuniji smisao naše stare povijesti, *Savremenik* XXVIII, 3, Zagreb 1940, str. 85—86.
4. Zabilješke o desetoj obljetnici iskapanja nalazišta Dura Europos, *Glasnik Zem. muz.* LIV, Sarajevo 1942, str. 461—462.
5. Arheologija i rezultati prirodnih nauka, *Priroda* XXXIV, 1, Zagreb 1947, str. 1—4.
6. Nešto o značenju arheoloških iskapanja, *Historijski zbornik* I, Zagreb 1948, str. 194—199.
7. Prilog poznavanju gradišta s osvrtom na jedan nalaz u Podravini, *Historijski zbornik* II, Zagreb 1949, str. 223—241 (sa si. i tab.).
8. Prethodni izvještaj o iskapanju ranosrednjovjekovne nekropole u Bijelome Brdu u siječnju 1948. g., *Ljetopis JAZU* 55, Zagreb 1949, str. 225—238.
9. Starohrvatske naušnice u Arheološkom muzeju u Zagrebu, *Starohrvatska prosvjeta* III s. 1, Split—Zagreb 1949, str. 22—37 (s tab.).
10. Zwei kahnförmige Ohrringe aus Erdut in Kroatien. *Jahrbuch für kleinasiatische Forschung* I, 1 (Festschrift H.-Th. Bossert), Istanbul—Heidelberg 1950, str. 66—74 (s tab.).
11. Zoomorphe Kleinplastik aus dem siidpannonischen Donauraum, *Symbolae B. Hrozný*, Praha 1950, str. 331—342 (s tab.).
12. Gradište u Mrsunjskom lugu (prethodni izvještaj o zaštitnom iskopavanju 1949. g., zajedno s K. Vinski-Gasparini) Zagreb 1950 (bez paginacije, sa si.).
13. K izvještaju o iskopavanju nekropole u Bijelom Brdu, *Historijski zbornik* IV, Zagreb 1951, str. 304—311 (sa si.).
14. Naušnice zvjezdolikog tipa u Arheološkom muzeju u Zagrebu s posebnim obzirom na nosioce srebrnog nakita Čađavica, *Starohrvatska prosvjeta* III s. 2, Zagreb 1952, str. 29—56 (sa si. i tab.).

15. Nešto o datiranju starohrvatskih arheoloških nalaza, *Peristil I*, Zagreb 1954, str. 188—199 (sa si.).
16. Povodom našeg prvog priručnika slavenske arheologije, *Peristil I*, Zagreb 1954, str. 199—207 (sa si.).
17. Gibt es friihslawische Keramik aus der Zeit der siidslawischen Landnahme?, *Archaeologia Iugoslavica I*, Beograd 1954, str. 71—82 (sa si.).
18. Ein Spangenhelmsfund aus dem östlichen Syrmien, *Germania* 32, 3, Frankfurt a.M. 1954, str. 176—182 (sa si. i tab.).
19. Ein völkervanderungszeitlicher Goldschmuck aus der Herzegowina, *Germania* 32, 4, Frankfurt a.M. 1954, str. 307—313 (sa si.).
20. Ponovno o naušnicama zvjezdolikog tipa, *Glasnik Zem. muz. n.s. X*, Sarajevo 1955, str. 231—238 (s tab.).
21. »Tračko-kimerijski« nalaz Adaševci u Srijemu, *Rad Vojvođanskih muzeja* 4, Novi Sad 1955, str. 27² (sa si. i tab.).
22. Osvrt na mačeve ranog srednjeg vijeka u našim krajevima, *Vesnik Vojnog muzeja* 2, Beograd 1955, str. 34—52 (s tab.).
23. Zlatni prsten nađen u Samoboru i nakit arhitektonskog tipa 6. i 7. stoljeća, *Tkalčićev zbornik I*, Zagreb 1955, str. 31—43 (sa si.).
24. Nalaz iz Velike Kladuše i problem naušnica tipa okrenute piramide, *Glasnik Zem. muz. n.s. XI*, Sarajevo 1956, str. 63—84 (s tab.).
25. Zlatne okovice iz vremena seobe naroda, *Republika* 2, Zagreb 1956, str. 20—21 (sa si.).
26. Körbchenohrringe aus Kroatien, *Festschrift der Wiener Schule für Völkerkunde*, Wien 1956, str. 564—568 (sa si.).
27. Ein liburnischer Depotfund aus Baška auf der Insel Krk, *Archaeologia Iugoslavica II*, Beograd 1956, str. 19—30 (sa si.).
28. Prolegomena k statistici i kronologiji prethistorijskih ostava u Hrvatskoj i vojvođanskom području Srijema (zajedno s K. Vinski-Gasparini), *Opuscula Archaeologica I*, Zagreb 1956, str. 57—109.
29. H. Sevin, *Die Gepiden*, München 1955 (recenzija), *Historijski zbornik IX*, Zagreb 1956, str. 229—231.
30. Arheološki spomenici velike seobe naroda u Srijemu, *Situla*, *Glasnik Narodnoga muzeja v Ljubljani* 2, Ljubljana 1957, str. 3—54 (sa si. i tab.).
31. Zikadenschmuck aus Jugoslawien, *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentral-Museums* 4, Mainz 1957, str. 136—160 (sa si.).
32. O nekim zajedničkim značajkama slavenskih nekropola s područja dalmatinske Hrvatske, *Blatnog jezera i Moravske u 9. stoljeću*, *Peristil II*, Zagreb 1957, str. 71—80 (sa si.).
33. Une collection d'art du haut moyen-âge provenant des Croates pannoniens au Musée Archéologique de Zagreb, *Revue Archéologique I*, 1, Paris 1958, str. 44—50 (sa si. i tab.).
34. Brončanodobne ostave Lovaš i Vukovar, *Vjesnik Arh. muz.* 3.s. I, Zagreb 1958, str. 1—34 (sa si. i tab.).

35. O prehistorijskim zlatnim nalazima u Jugoslaviji, *Arheološki radovi i rasprave JAZU I*, Zagreb 1959, str. 207—236 (s tab.).
36. Der Silberfund von Gornje Psarjevo in Kroatien, Antidoron M. Abramić II, *Vjesnik za arh. i hist. dalm. LVI-LIX/1954—57*, Split 1959, str. 74—81 (sa si. i tab.).
37. Orlovske kopče iz Jugoslavije, *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske VIII*, 4, Zagreb 1959, str. 99—102 (sa si.).
38. Ausgrabungen in Vukovar, *Archaeologia Iugoslavica III*, Beograd 1959 (prethodno na hrvatskom jeziku v. *Ljetopis JAZU 60*, Zagreb 1955), str. 99—109 (s tab.).
39. O nalazima 6. i 7. stoljeća u Jugoslaviji s posebnim obzirom na arheološku ostavštinu iz vremena prvog avarskog kaganata, *Opuscula Archaeologica III*, Zagreb 1958 (izašlo iz tiska 1960), str. 13—67 (sa si. i tab.).
40. Povodom izložbe »Iliri i Grci« u Narodnom muzeju u Beogradu, *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske IX*, 2, Zagreb 1960, str. 57—61 (sa si.).
41. Ranosrednjovjekovni arheološki nalazi u Zagrebu i njegovoj okolici, *Zbornik »Iz starog i novog Zagreba« II*, Zagreb 1960, str. 47—65 (sa si.).
42. Ali je otkriveno v Arkoni staroslovansko svetište?, *Naši razgledi IX*, 14, Ljubljana 1960, str. 328 (sa si.).
43. Povodom publikacije J. Kovačević, *Arheologija i istorija varvarske kolonizacije južnoslovenskih oblasti od IV do početka VII veka*, Novi Sad (recenzija), *Arheološki vestnik XI—XII*, Ljubljana 1960—61, str. 225—238.
44. O oružju ranog brončanog doba u Jugoslaviji, *Vjesnik Arh. muz.* 3. s. II, Zagreb 1961, str. 1—37 (sa si. i tab.).
45. Stabdolchfunde aus Jugoslawien, *Munera Archaeologica Ios. Kostrzewski*, Poznań 1961, str. 139—145 (sa si.).
46. O utjecajima istočnoalpske halštatske kulture i balkanske ilirske kulture na slavonsko-srijemsko Podunavlje (zajedno s K. Vinski-Gasparini), *Radovi i rasprave JAZU II*, Zagreb 1962, str. 263—293 (sa si. i tab.).
47. D. Csallány, *Archäologische Denkmäler der Gepiden im Mitteldonaubecken*, *Archaeologia Hungarica s.n. XXXVIII*, Budapest 1961 (recenzija), *Argo, Glasilo Narodnega muzeja v Ljubljani I—II*, Ljubljana 1962, str. 43—44.
48. O značenju nalaza seobe naroda iz Karavukova u Bačkoj, *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske XI*, 3, Zagreb 1962, str. 75—79 (sa si.).
49. Seoba naroda, arheološki nalazi jugoslavenskog Podunavlja (katalog zajedno s D. Dimitrijević i J. Kovačević), Zemun 1962, str. 5—127 (sa si. i tab.).
50. Zur Deutung der Biigelfibeln des 5. Jahrhunderts in Jugoslawien, *Atti del VI Congresso internazionale delle scienze preistoriche e protostoriche*, Roma 1962 (vol. III, Roma 1966), str. 147—152 (s tab.).
51. Kasnoantička baština u grobovima ranog srednjeg vijeka kao činjenica i kao problem, VI Kongres arheologa Jugoslavije, Ljubljana 1963 (vol. I, Beograd 1964), str. 101—115.
52. Betrachtungen zur Kontinuitätsfrage des autochthonen romanisierten Ethnikos im 6. und 7. Jahrhundert, *Problemi della civiltà e dell' economia longo-*

- barda scritti in memoria di G. P. Bognetti, Milano 1964, str. 101—116 (sa si. i tab.).
53. Okov Teoderikova vremena sa ostrva Sapaja na Dunavu, Zbornik Narodnog muzeja IV (posvećen V. Petroviću), Beograd 1964, str. 157—178 (s tab.).
  54. Adlerschnallenfunde in Jugoslavien, *Varia Archaeologica* los. Kostrzewski octogenario, L6dż-Wroclaw 1968, str. 314—325 (sa si.).
  55. Oružje na području starohrvatske države do godine 1000, *Actes du Ier Congrès international d' archéologie slave*, Warszawa 1965 (vol. III, Warszawa 1970), str. 135—158 (sa si.).
  56. O primjeni rendgenskog snimanja pri istraživanju ranosrednjovjekovnih mačeva, *Vesnik Vojnog muzeja* 11—12, Beograd 1966, str. 69—88 (sa si.).
  57. *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Friihgeschichte Europas* (redaktor za Hrvatsku i autor 101 natuknice), Praha, vol. 1, 1966, vol. 2, 1969.
  58. Umjetnost seobe naroda, poglavlje u publikaciji »Umetničko blago Jugoslavije« (izdanje »Jugoslavija«), Beograd 1969. — Isti tekst u istoj ediciji tiskan je kasnije na slovenskom, engleskom, francuskom i njemačkom jeziku, str. 145—151 (sa si.).
  59. Zur Kontinuitätsfrage des autochthonen romanisierten Ethnikos und das spätantike Erbgut im friihmittelalterlichen Fundbestand Jugoslawiens, *Actes du VIIe Congrès international des sciences préhistoriques et protohistoriques*, Praha 1966 (vol. II, Praha 1970), str. 986—991.
  60. Krstoliki nakit epohe seobe naroda u Jugoslaviji, *Vjesnik Arh. muz.* 3.s. III, Zagreb 1968, str. 103—166 (sa si. i tab.).
  61. Autochthone Kulturelemente zur Zeit der slawischen Landnahme des Balkanraums, Simpozij »Predslavenski etnički elementi na Balkanu u etnogenezi južnih Slovena«, Mostar 1968, Centar za balkanološka ispitivanja knj. 4, ANUBH pos. izd. knj. XII, Sarajevo 1969, str. 171—199.
  62. O postojanju radionica nakita starohrvatskog doba u Sisku, *Vjesnik Arh. muz.* 3.s. IV, Zagreb 1970, str. 45—92 (sa si. i tab.).
  63. Zur Datierung einiger Kleinfunde aus späten salonitanischen Gräbern, *Adriatica praehistorica et antiqua, Miscellanea G. Novak dicata*, Zagreb 1970, str. 699—703 (sa si.).
  64. Kranj i horizont groblja na redove 6. stoljeća u zapadnoj Jugoslaviji, *Arheološki vestnik XXI—XXII*, Ljubljana 1970/71, str. 151—152.
  65. Greblje, Knin nécropole de la Migration des Peuples (zajedno s D. Jelovina), *Epoque préhistorique et protohistorique en Yougoslavie — Recherches et resultats*, Beograd 1971, str. 100—102.
  66. Haut moyen âge, *Epoque préhistorique et protohistorique en Yougoslavie — Recherches et resultats*, Beograd 1971, str. 375—397.
  67. Die völkenvanderungszeitliche Nekropole in Kranj und der Reihengräberfelder-Horizont des 6. Jahrhunderts im westlichen Jugoslawien, *Actes du VIIIe Congrès international des sciences préhistoriques et protohistoriques vol. I*, Beograd 1971, str. 253—265 (sa si.).
  68. Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400. do 800. godine, *Vjesnik Arh. muz.* 3.s. V, Zagreb 1971, str. 47—73 (sa si.).

69. Epoque des grands invasions, poglavlje u publikaciji prigodom velike izložbe »L'art en Yougoslavie de la préhistoire à nos jours«, održane u Parizu (Grand Palais), Pariš 1971 (bez paginacije sa si.).
70. O rovašenim fibulama Ostrogota i Tirižana povodom rijetkog tirinškog nalaza u Saloni, Vjesnik Arh. muz. 3.s. VI—VII, Zagreb 1972/73, str. MI—221 (sa si. i tab.).
71. Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, Vjesnik za arh. i hist. dalm. LXIX/1967, Split 1974, str. 5—86 (sa si. i tab.).
72. O kasnim bizantskim kopčama i o pitanju njihova odnosa s avarskim ukrasnim tvorevinama, Vjesnik Arh. muz. 3.s. VIII, Zagreb 1974, str. 57—81 (s tab.).
73. Les autochtones de la basse Antiquité dans la région salonitaine d'après l'héritage archéologique du substratum anteslave, Disputationes Salonitanae 1970, Split 1975, str. 102—110.
74. Na izmaku Antike — hrvatske zemlje za seobe naroda i pod vlašću Ostrogota; nadalje Pregled arheoloških istraživanja u Hrvatskoj — epoha seobe naroda. To su dvije međusobno povezane studije u okviru poglavlja o seobi naroda za prvu knjigu sinteze hrvatske povijesti koju izdaje Centar za povijesne znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (predano i primljeno za tisak, Zagreb 1975.).
75. Archäologische Spuren ostgotischer Anwesenheit im heutigen Bereich Jugoslawiens, Simpozij »Problemi seobe naroda u Karpatskoj kotlini«, Novi Sad 1976 (Novi Sad 1978), str. 33—47 (s tab.).
76. Novi ranokarolinški nalazi u Jugoslaviji, Vjesnik Arh. muz. 3.s. X—XI, Zagreb 1977/78, str. 143—208 (sa si. i tab.).
77. U povodu korpusa germanskih lučnih fibula seobe naroda (recenzija), Vjesnik Arh. muz. 3.s. X—XI, Zagreb 1977/78, str. 275—279 (sa si.).
78. Betrachtungen zur Auswertung des Grabbeigabefundstoffes der völkervanderungszeitlichen Nekropole in Kranj, poglavlje u kataloškoj ediciji Narodnog muzeja — Kranj nekropola iz časa preseljevanja ljudstev — Katalogi in monografije 18, Ljubljana 1980, str. 91—105; prevedeno također na slovenski jezik — Ovrednotenje grobnih pridatkov — str. 17—32 (sa si.).
79. Zu karolingischen Schwertfunden aus Jugoslawien, Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentral-Museums 26, Mainz (sa si., predano i primljeno za tisak 1979., prevedeno također na hrvatski jezik i priređeno za tisak).
80. H. Wolfram, Geschichte der Goten itd., München 1979 (recenzija), Arheološki vestnik XXXII, Ljubljana (predano i primljeno za tisak 1980.).